

Martin Melcer

Možnosti uložení a získání finančních prostředků (4)

Učitel matematiky, Vol. 15 (2007), No. 4, 247–256

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/150686>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2007

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

MOŽNOST ULOŽENÍ A ZÍSKÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ (4)

MARTIN MELCER

6. Otevřené podílové fondy

Investování do otevřených podílových fondů je vhodné pro ty, kteří chtějí vhodně uložit své úspory a bojí se sami nakupovat cenné papíry.

Otevřené podílové fondy shromažďují finanční prostředky od investorů. Za tyto finanční prostředky pak profesionální správce, zde investiční společnost, nakupuje cenné papíry. Tím, že nakupuje různé cenné papíry rozkládá riziko, kterému samo-investor nemůže zabránit, protože by při velmi omezeném finančním objemu investoval do jednotlivých titulů. Přesto by každý, kdo chce investovat do otevřených podílových fondů, měl věnovat pozornost jejich výběru. Základními kritérii jsou délka investičního horizontu a rizikový profil. Každý z investorů má jiné potřeby a je jinak schopen nést míru kolísavosti své investice, a proto by si každý měl před investováním zodpovědět následující dvě otázky:

- „Kdy budu své peníze potřebovat?“
- „Jakou míru kolísavosti investice jsem schopen unést?“

Základní informace, které investor získá z odpovědí, nalezne jako vodítko v infolistu jednotlivých podílových fondech. Nalezne tam doporučenou dobu pro setrvání ve fondu. Délka investičního horizontu je ovlivněna především kolísavostí cenných papírů v portfoliu fondu. Portfolio fondu nám ukazuje skladbu cenných papírů nakoupených investiční společností.

Základními typy fondů jsou fondy peněžního trhu, fondy dluhopisové, fondy akciové a fondy smíšené. Nejmenší kolísavost mají fondy peněžního trhu a největší mají fondy akciové. Každý z otevřených podílových fondů je svým zaměřením vhodný pro určitý

typ investorů. Velmi často investor kombinuje fondy s různou kolísavostí i investičním horizontem.

6.1 Obecné charakteristiky základních typů otevřených podílových fondů

• Fondy peněžního trhu

Tento typ fondů je základem pro krátkodobé investice, tedy investice na dobu kolem jednoho roku. Jsou vhodné pro typ investorů, kteří se obávají velké kolísavosti. Druhou základní skupinou investorů do těchto fondů jsou ti, kteří si nejsou jisti, kdy budou své peníze potřebovat.

Kolísání hodnoty investice bývá tedy zpravidla nízké, ale za toto bezpečí platí investor relativně nízkým výnosem, který se blíží výnosům termínovaných vkladů.

Tyto fondy investují zejména do vysoce bezpečných, krátkodobých dluhopisů tak, aby průměrná doba splatnosti cenných papírů v portfoliu fondu byla kratší než jeden rok.

• Dluhopisové fondy

Tento typ fondů je vhodný především pro střednědobé investice, tj. investice s investičním horizontem 2 – 4 roky. Míra kolísání se liší podle zaměření fondu. Tyto fondy mohou být zaměřeny na určité regiony či země a investují zejména do různých typů dluhopisů.

• Akciové fondy

Tyto fondy jsou především díky své vysoké míře kolísavosti vhodné pro dlouhodobé investování, tedy 5 a více let. Investor zde musí být ochoten tolerovat výraznou kolísavost, která ovšem v dlouhodobém zhodnocení dává možnost vyššího výnosu než dluhopisové fondy.

Akciové fondy investují převážnou část svého majetku do akcií, zbytek tvoří například dluhopisy nebo pokladniční poukázky.

• Smíšené fondy

Tyto fondy stojí mezi fondy akciovými a dluhopisovými. Investují

do všech základních skupin současně, tedy do nástrojů peněžního trhu, do dluhopisů i do akcií. Jejich investiční horizont je od tří do pěti let podle míry kolísavosti. Míru kolísavosti si investor může odvodit z poměru objemu dluhopisů a akcií v portfoliu toho kterého smíšeného fondu. Hlavním přínosem těchto fondů je pružné přesouvání investic mezi jednotlivými složkami aktiv podle chování trhu.

Dále existují, ale nebudu se o nich blíže zmiňovat profilové fondy a zajištěné fondy. Profilové fondy jsou fondy fondů, což znamená, že do svých portfolií nakupují podílové listy jiných podílových fondů. Zajištěné fondy jsou vhodné pro investory, kteří dávají přednost jistotě. Je zde ovšem menší výnos než u fondů nezajištěných. U zajištěných fondů si také musí být investor jist, že své peníze nebude po celou dobu trvání produktu opravdu potřebovat, v opačném případě se nevyhne zbytečným poplatkům.

Každý otevřený podílový fond je charakterizován minimální výší investované částky v prvním a dalších nákupech. Výše první investice se nejčastěji pohybuje od 100,- Kč do 5 000,- Kč a výše dalších investic od 100,- Kč do 500,- Kč.

6.2 Nejznámější otevřené podílové fondy nabízené Investiční společností České spořitelny

• Sporoinvest

Je to největší fond peněžního trhu v České republice, který je určen pro krátkodobé investování, i na dobu kratší než jeden rok. Do jeho portfolia jsou nakupovány především nástroje peněžního trhu a střednědobé dluhopisy. Do majetku jsou pořizovány i podílové listy otevřených podílových fondů a cenné papíry zahraničních subjektů s podobným investičním zaměřením.

• Sporobond

Je to největší dluhopisový fond v České republice. Doporučený investiční horizont tohoto fondu jsou minimálně dva roky. Peněžní prostředky jsou investovány zejména do státních dluhopisů.

• **Trenbond**

Je to další dluhopisový fond nabízený touto investiční společností. Doporučená doba investování je tři roky. Fond investuje peněžní prostředky zejména do dluhopisů kandidátských a členských zemí Evropské unie. Vlivem významného zastoupení cizích měn v portfoliu může hodnota investice vysoce krátkodobě kolísat.

• **Sporotrend**

Je to akciový fond, který je určen pro investování s horizontem minimálně 5 let. Výnosy získává především z obchodování s akciemi emitentů středoevropských zemí (Česko, Polsko, Maďarsko).

• **Fond řízených výnosů**

Je to smíšený fond s převahou nástrojů peněžního trhu, který ještě investuje do akcií a akciových podílových fondů, ovšem maximálně do výše 25% hodnoty svého majetku. V případě poklesu cen akcií v portfoliu je tento podíl na majetku snižován. Manažer může nakupovat do majetku fondu také střednědobé dluhopisy. Doporučená doba investování v tomto fondu je dva až tři roky.

• **Akciový mix FF (dříve: Výnosový)**

Je to smíšený fond s převahou dluhopisů. Vhodná doba pro vložení finančních prostředků je tři až pět let. Podíl akcií, cizích měn a průměrná doba do splatnosti jsou aktivně řízeny s ohledem na očekávání budoucího vývoje na finančních trzích.

Každému investorovi je zaveden účet, na kterém se spravují jeho investice. Dříve měl každý investor zvláštní účet ke každému otevřenému podílovému fondu, ve kterém vlastní nějaké podílové listy.

Hodnota vlastního kapitálu a aktuální sazba prodejního poplatku u zmíněných otevřených podílových fondů

Název fondu	Typ fondu	Hodnota vlastního kapitálu fondu (v miliardách Kč)	Sazba prodejního poplatku (v % z prod. ceny podíl. listu)
<i>Sporoinvest</i>	peněžní trh	46,2	0,30
<i>Sporobond</i>	dluhopisový	12,6	0,50

<i>Trendbond</i>	dluhopisový	1,5	0,70
<i>Sporotrend</i>	akciový	5,7	1,75
<i>Fond řízených výnosů</i>	smíšený	0,7	1,00
<i>Akciový mix FF</i>	smíšený	1,1	1,00

Tabulka 14

Vývoj ceny podílových listů u zmíněných otevřených podílových fondů v loňském roce

Název fondu	Hodnota podílového listu (v Kč) ke dni				
	1.1.2006	1.4.2006	1.7.2006	1.10.2006	1.1.2007
<i>Sporoinvest</i>	1,7570	1,7637	1,7653	1,7751	1,7856
<i>Sporobond</i>	1,6717	1,6671	1,6387	1,6779	1,6985
<i>Trendbond</i>	1,1871	1,1665	1,1092	1,1506	1,1921
<i>Sporotrend</i>	1,7683	1,8577	1,6013	1,7382	1,8861
<i>Fond ř.v.</i>	1,3166	1,3222	1,3133	1,3202	1,3311
<i>Akc.mix FF</i>	1,5571	1,5437	1,4576	1,5232	1,5886

Tabulka 15

Při nákupu podílových listů některého otevřeného podílového fondu musí investor také počítat s jistým poplatkem, viz. tabulka 14, a ne jen s hodnotou podílového listu, viz. tabulka 15.

Při investici investuje investor konkrétní částku, tedy ne počet podílových listů. Výpočet konečného nakoupeného počtu podílových listů se řídí podle následujícího vzorce:

$$N = \left[\frac{K}{P * (1 + i)} \right]$$

N – počet podílových listů

K – výše investovaných finančních prostředků

P – aktuální cena podílového listu

i – výše poplatku

[] – funkce celá část

Funkce celá část zajišťuje nákup celého počtu podílových listů, není tedy možné koupit část podílového listu. Investovaná částka je rozdělena na tři části: investovaná částka K1, poplatek K2 a neinvestovaná částka K3. K1 se vypočítá jako součin počtu podílových listů a ceny jednoho podílového listu. K2 se vypočítá jako procentová část (poplatek) z investované částky a K3 je zbytek do hodnoty vložené částky, K3 nepostačuje k nakoupení jednoho celého podílového listu.

Příklad 11:

Vytvořte přehled hodnoty investice 100 000,- Kč do jednotlivých zmíněných otevřených podílových fondů v průběhu od 1.ledna 2006 do 1.ledna 2007.

Řešení: Výpočet počtu podílových listů, investované a neinvestované částky dne 1.ledna 2006:

$$\text{Sporoinvest} \quad N = \left[\frac{100\,000}{1,7570 * (1 + 0,0030)} \right] = 56\,744$$

$$K1 = 99\,699,20 \text{ Kč}; K2 = 299,10 \text{ Kč}; K3 = 1,70 \text{ Kč}$$

$$\text{Sporobond} \quad N = \left[\frac{100\,000}{1,6717 * (1 + 0,0050)} \right] = 59\,521$$

$$K1 = 99\,501,30 \text{ Kč}; K2 = 497,50 \text{ Kč}; K3 = 1,20 \text{ Kč}$$

$$\text{Trendbond} \quad N = \left[\frac{100\,000}{1,1871 * (1 + 0,0070)} \right] = 83\,653$$

$$K1 = 99\,304,50 \text{ Kč}; K2 = 695,10 \text{ Kč}; K3 = 0,40 \text{ Kč}$$

$$\text{Sporotrend} \quad N = \left[\frac{100\,000}{1,7683 * (1 + 0,0175)} \right] = 55\,578$$

$$K1 = 98\,278,60 \text{ Kč}; K2 = 1\,719,90 \text{ Kč}; K3 = 1,50 \text{ Kč}$$

$$\text{Fond řízených výnosů} \quad N = \left[\frac{100\,000}{1,3166 * (1 + 0,0100)} \right] = 75\,201$$

$$K1 = 99\,009,60 \text{ Kč}; K2 = 990,10 \text{ Kč}; K3 = 0,30 \text{ Kč}$$

$$\text{Akciový Mix FF} \quad N = \left[\frac{100\,000}{1,5571 * (1 + 0,0100)} \right] = 63\,586$$

$$K1 = 99\,009,80 \text{ Kč}; K2 = 990,10 \text{ Kč}; K3 = 0,10 \text{ Kč}$$

Příslušné potřebné hodnoty pro výpočet jsou čerpány z tabulek 14 a 15.

Tabulka 16 zobrazuje vývoj investice v jednotlivých otevřených podílových fondech v daném časovém rozpětí.

Vývoj hodnoty investice

Název fondu	Hodnota investice (v Kč) ke dni				
	1.1.2006	1.4.2006	1.7.2006	1.10.2006	1.1.2007
<i>Sporoinvest</i>	99 699,20	100 079,40	100 170,20	100 726,30	101 322,10
<i>Sporobond</i>	99 501,30	99 227,50	97 537,10	99 870,30	101 096,40
<i>Trendbond</i>	99 304,50	97 581,20	92 787,90	96 251,10	99 722,70
<i>Sporotrend</i>	98 278,60	103 247,30	88 997,10	96 605,70	104 825,70
<i>Fond ř.v.</i>	99 009,60	99 430,80	98 761,50	99 280,40	100 100,10
<i>Akc.mix FF</i>	99 009,80	98 157,70	92 683,00	96 854,20	101 012,70

Tabulka 16

Aktuální hodnoty podílových listů jsou čerpány z tabulky 15.

V tabulce 16 je jasně vidět v úvodu popisovaná kolísavost jednotlivých typů podílových fondů. Za rok 2006 každý ze zmiňovaných fondů vzrostl a pět z nich svým výnosem překročilo vstupní poplatek. Celková hodnota investované částky 600 000,- Kč je 1.ledna 2007 rovna 608 079,70 Kč, tedy výkon 1,35%, ale pokud se odpočítá vstupní poplatek, je to 2,23%.

6.3 Nejznámější otevřené podílové fondy nabízené Investiční kapitálovou společností Komerční banky

Systém Investiční kapitálové společnosti Komerční banky je trochu odlišný. Podílový list má nominální hodnotu 1 Kč a je zaknihován na jméno. Oceňování majetku je každý den a prodejní poplatek (přirážka) je 0,00%. Poplatek při odkupu se liší fond od fondu – viz. tabulka 19.

Základní parametry vybraných fondů

Název fondu	Typ fondu	Vlastní kapitál (v mld. Kč)	Portfolio
<i>IKS Peněžní trh PLUS</i>	peněžní trh	21,9	dluhopisy ≈ 62% pokladniční pou- kázky ≈ 32%
<i>IKS Dluhopisový</i>	dluhopisový	3,5	dluhopisy ≈ 99%
<i>IKS Dluhopisový PLUS</i>	dluhopisový	0,8	dluhopisy ≈ 90% peníze ≈ 8%
<i>IKS Světových indexů</i>	akciový	0,8	akcie ≈ 96%
<i>IKS Balancovaný konzervativní</i>	smíšený	3,2	akcie ≈ 15% dluhopisy ≈ 68% peníze ≈ 14%
<i>IKS Balancovaný dynamický</i>	smíšený	5,0	akcie ≈ 68% dluhopisy ≈ 26%

Tabulka 17

Hodnoty jednoho podílu a výkonnost fondů

Název fondu	Vlastní kapitál na 1 podíl	Výkonnost za 3 měs. (%)	Výkonnost za 12 měs. (%)
<i>IKS Peněžní trh PLUS</i>	1,5955	0,52	2,00
<i>IKS Dluhopisový</i>	1,6029	-0,13	1,11
<i>IKS Dluhopisový PLUS</i>	1,3300	2,71	5,50
<i>IKS Světových indexů</i>	0,6143	3,35	4,90
<i>IKS Balancovaný konzervativní</i>	1,3506	1,71	3,85
<i>IKS Balancovaný dynamický</i>	2,6487	8,00	12,75

Tabulka 18

Když se porovnají poslední dva sloupce tabulky 18 s příslušnými podíly hodnot z tabulky 15, zdá se, že výkonnost podílových fondů hovoří zcela ve prospěch Investiční kapitálové společnosti Komerční banky. Je to však vyvážené s tím, jak vysoké jsou poplatky při odkupu, viz. tabulka 19.

Srážky při odkupu podílových listů

Název fondu	Poplatek při odkupu (v %) v závislosti na délce investice	
	poplatek (%)	délka investice (dny)
<i>IKS Peněžní trh PLUS</i>	0,30	do 182
	0,20	od 183 do 273
	0,10	od 274 do 365
	0,00	od 366
<i>IKS Dluhopisový</i>	1,00	do 365
	0,80	od 366 do 730
	0,50	od 731 do 1095
	0,00	od 1096
<i>IKS Dluhopisový PLUS</i>	2,00	do 365
	2,00	od 366 do 730
	1,50	od 731 do 1095
	1,00	od 1096 do 1460
	0,50	od 1461 do 1825
	0,00	od 1826
<i>IKS Světových indexů</i>	3,00	do 182
	snižování dle statutu fondu	od 183
<i>IKS Balancovaný konzervativní</i>	2,00	do 365
	2,00	od 366 do 730
	1,50	od 731 do 1095
	1,00	od 1096 do 1460
	0,50	od 1461 do 1825
	0,00	od 1826
<i>IKS Balancovaný dynamický</i>	2,50	do 365
	2,50	od 366 do 730
	2,00	od 731 do 1095
	1,50	od 1096 do 1460
	1,00	od 1461 do 1825
	0,00	od 1826

Tabulka 19

Tabulka 19 jasně nabádá investora k promyšlení své investice.

7. Závěr

Pokud člověk nemá dostatek finančních prostředků na investování do nemovitostí a pozemků, je pro něj vhodný způsob investice právě do podílových fondů.

Je zřejmé, že sestavení vlastního portfolia, tedy rozdělení svých finančních prostředků, je pro investora nejdůležitější. Při sestavování portfolia se nesmí nic zanedbat a ti, kteří si nejsou něčím jisti, by měli zvážit využití služeb finančního poradce. Finanční poradci ušetří spoustu času a starostí. Dalším důvodem je stále se rozšiřující nabídka investičních produktů a pro běžného investora může být nepřehlednou.

Každá investiční společnost vydává různé zpravodaje o své nabídce investičních produktů a služeb, které mohou sloužit investorovi jako základní vodítko.

Rozhodnutí investovat finanční prostředky je natolik závažné pro budoucnost jednotlivce či rodiny, že investorem může být jen člověk starší 18 let. Každý však může jako zákonný zástupce založit účet pro spravování podílových listů také pro své děti.

Každý je schopen si sám nebo s pomocí finančního poradce uvědomit a posléze vyřešit nesmyslnost ukládání peněz doma do „slamníku“. Každému přeji šťastný výběr investičního produktu.

Použité zdroje informací

- [1] Investiční společnost České spořitelny, a.s. [online]
Dostupné z <http://www.iscs.cz>.
- [2] Investiční kapitálová společnost Komerční banky, a.s. [online]
Dostupné z <http://www.iks-kb.cz>.

Martin Melcer

Středisko jazykové a odborné přípravy UK ÚJOP

Zámek 1/I

290 36 Poděbrady

e-mail: martin.melcer@ujop.cuni.cz